

<p>Az ismeretkör: Családpedagógia 3. Kredittartománya: 7 kredit Tantárgyai: 1.) Családpeszichológia és gyermekvédelem</p>	
<p>Tantárgy neve: Családpeszichológia és gyermekvédelem NTMA szak Neptunkód: NEVMAN1016, NEVMAL1016</p>	<p>Kreditértéke: 7</p>
<p>A tantárgy besorolása: választható, Családpedagógia specializáción kötelező.</p>	
<p>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50%elmélet - 50% gyakorlat.</p>	
<p>A tanóra típusa: elmélet és gyakorlat, óraszám: 15ea + 15gy / félév. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vitaindító kiselőadás összeállítása gyermekvédelmi témában; • problémaközpontú eszmecsere levezetése. 	
<p>A számonkérés módja: gyakorlati jegy. Az ismeretek ellenőrzésében alkalmazandó további módok:-</p>	
<p>A tantárgy tantervi helye: 3. félév</p>	
<p>Előtanulmányi feltételek: -</p>	
<p>Tantárgyleírás:</p>	
<p>A családi élet különböző formáinak megismerése, a család mint rendszer, a család strukturális jellemzőinek feltárása. A jól működő és a diszfunkcionális család típusai és csoportosításuk a családban zajló kommunikáció mentén. A család szabályrendszerének feltárása, ennek dinamikája és jellemzői a jól és rosszul funkcionáló csoportok esetén. A bántalmazások és elhanyagolások formái (fizikai, lelki, szexuális), ezek jellegzetességi felismerései és ezzel kapcsolatos teendők. A gyermekvédelmi intézményekben folyó nevelőmunka; hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet a veszélyeztetettség fogalma, felismerése; a prevenció, a korrekció lehetőségei; együttműködés a szülőkkel, családtagokkal, más intézményekkel. A gyermekvédelem tevékenységi területeinek bemutatása. Alap- és szakellátás, hatósági intézkedések rendszere, a teljes ellátást nyújtó gondozás formái. Szükségletek a gyermekvédelemben: normál, különleges, speciális, kettős. A hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, juttatások rendszere. A tárgy követelményei nyomán a hallgatók képesek lesznek a család strukturális és funkcionális sajátosságainak leírására, felismerik a dinamikai jellemzőket, és alkalmazni tudják a hatékony működési javaslatokat, módokat. Képesek prevencióra az egészséges családműködés fenntartása érdekében, illetve képessé válnak felismerni azokat a helyzeteket, ahol gyermekvédelmi beavatkozásra van szükség. Ezekben az esetekben képesek lesznek a megfelelő segítséget megszervezni az érintett gyermeknek vagy családnak. A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos <i>ismereteket</i>, (pl.: jogi szabályozás, elektronikus kommunikáció, információátvitel és információkezelés); <i>készségeket</i> (pl.: információ létrehozása, bemutatása, értelmezése, információkeresés- feldolgozás) és az <i>attitűdöket</i> (kritikus gondolkodás, kreativitás, innováció, biztonságos használat). A kurzus során érintjük azokat a praxisban megjelenő digitális készségeket is, amelyek elengedhetetlenek a munkavégzés során. Áttekintjük az adattárolás rendszerét, s néhány konkrét példán keresztül megismerkedünk az adminisztrációs rendszerek használatával. Érintett témakörök még: Az iskola által kezelt személyes adatok köre, adattovábbítás, tárolási idő, iskolai szolgáltatás teljesítésén alapuló adatszolgáltatás, adatkezelés, hozzájáruláson alapuló adatszolgáltatás, adatkezelés, az adatkezeléssel kapcsolatban a szülőt megillető jogok. A kurzus során érintjük a fentiekben túl a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. A témakör érinti a digitális lábnyom és az online zaklatások fogalmát is. A kurzus egyik célja, hogy felhívja a figyelmet azokra a beállításokra és szabályszerűségekre, amelyek ismeretében biztonságosan</p>	

használható az internet. A tematika kiemelten foglalkozik a közösségi oldalak rejtett veszélyeivel is.

Kötelező, illetve ajánlott irodalom

1. Hegyiné Ferch G. (2003): *Családpaszichológia*. Corvinus Kiadó, Budapest, 488. o., ISBN: 963-9062-55-3
2. Az 1997.évi XXXI.tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
3. Herczog Mária (2003): *Gyermekevédelmi kézikönyv*. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest ISBN: 963-224-595-4
4. Beregnyei Beáta, Nádai Viktória, Hajnal Renáta (2014): *Módszertani útmutató: A gyermekevédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának*

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Átfogóan ismeri a neveléstudomány és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és probléma megoldási módszereit.
- Ismeri a nevelés-oktatás elméleti modelljeinek hátterét, a különböző elméleti paradigmák evolúcióját, rendszerbe tudja foglalni a multi- és interkulturális pedagógia nemzetközi megközelítéseit.
- Tisztában van a neveléstudomány és határtudományai legújabb kutatási eredményeivel, a releváns pedagógiai innovációkkal, ezeket kritikusan elemzi, értelmezi.
- Mély ismeretekkel rendelkezik a tanulásra vonatkozó tudományos elméletekben, ismeri a tanulás stratégiáit, módszereit, a tanulás és tanítás, nevelés támogatásának eljárásait, érti a tanulás különböző tereinek és környezeteinek szerepét az élethosszig tartó és az élet és kultúra minden területére kiterjedő tanulásban.
- Érti a kommunikáció általános elméleteit, alkalmazásának formáit vertikális és horizontális irányban
- Érti az online kommunikáció fontosságát, ismeri a modern kommunikáció tereit, lehetőségeit.
- Ismeri a neveléstudomány szaknyelvét anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.

b) képességei

- Alkalmazza az interdiszciplináris modelleket, képes egy adott probléma több szempontú elemzésére, ami a reális helyzetértelmezést és a konkrét szituációkban történő hatékony alternatív megoldásokat is lehetővé teszi.
- Elemzéseiben alkalmazza a multi- és interkulturális szemlélet összefüggéseit, ezeket kezdeményezően hasznosítja munkájában.
- Képes összehasonlítani a kutatási eredményeket a pedagógiai gyakorlattal.
- Képes önálló szempontok szerint szakmai anyagok elkészítésére, kutatásai eredményeinek objektív bemutatására, elemzésére, és rövidebb szakmai tanulmányok önálló megírására.
- Képes értelmezni a szaktudományos vitákat, össze tudja hasonlítani a különböző álláspontok argumentumait, képes azokat interpretálni.
- Képes szakmáját meghatározó dokumentumokat véleményezni, értékelni, intézményi szintű dokumentumokat összeállítani.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Szakmai identitásában fontosnak tartja a társadalomtudományi nézőpontot, nyitott a neveléstudomány interdiszciplináris megközelítésére.
- Folyamatosan átértékeli saját viszonyulásait a társadalmi és kulturális különbségekhez, a kisebbségek helyzete iránti érzékenység és az emberi jogok tisztelete jellemzi. Fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembe vételét, és magáévá teszi a méltányosság szemléletét.
- Szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett az érték- és tudásalapú szakmai elemzések iránt.
- Kreatív megoldásokat keres adott témakörök mély megismerésére, a releváns kutatási módszerek alkalmazására, nyitott a kutatási kooperációra, felismeri a közös munka jelentőségét.
- Értékelő, értelmező reflektivitással közelít a gyakorlat és elmélet kapcsolatához. Megalapozott szakmai kritikát fogalmaz meg, saját véleményét meggyőzően és szabatosan fejt ki, szakmai vitákban érvelni tud.
- Elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés terén, törekszik a szakmáját, szakterületét
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg

érintő kérdések folyamatos követésére, ezért különösen nyitott az új szakmai eredmények megismerésére, munkájában való hasznosítására és azok értékelésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Erősíti saját szakmai magabiztosságát, reálisan méri fel saját szakmai lehetőségeit és hiányosságait.
- Tudatos önfejlesztés révén felelős önálló munkavégzésre képes, mely során a személyes és szakmai céljait össze tudja egyeztetni.
- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben, saját tevékenységeiben, döntéseiben a tudományos-szakmai szempontokat juttatja érvényre.
- Felelősséget vállal saját kommunikációjáért és annak folyamatos fejlesztéséért.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, a neveléstudomány elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombás Judit főiskolai docens PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -